

(గత సంచిక తరువాయి)

"లక్ష్మణ్... ఉమ ఎవర్నన్నా ప్రేమించిందంటావా?"

"ప్రేమా! తెలియదు సార్... కానీ ఆమె ప్రేమించదగ్గ వ్యక్తి ఈ ప్రపంచంలో ఉన్నాడని నేననుకోవడంలేదు సార్"

ఇదేమిటి? ఇదే ప్రశ్నకు రమ నవ్వింది. లక్ష్మణ్ ను అనుమానిద్దామనుకుంటే ఈ సమాధానం ఏమిటి? ప్రేమికుడైనవాడు ఇలా సమాధానం చెప్పడే! తనను తాను తక్కువ చేసుకునే వాడెవ్వడూ ఎదటి మనిషి తనదే అనుకునే నమ్మకం తెచ్చుకోడు. ఇదేదో భక్తుడు దేవత గురించి చెప్పే మాటలా ఉండే!

"ఎందుకని లక్ష్మణ్! ఉమ అంత గొప్పదా?"

నాకే నవ్వొచ్చింది ఈ ప్రశ్నకు.

నా మేనగోడలు, నా ముందు గొస్తు తొడుక్కుని తిరిగిన పిల్ల - దానికి గొప్పతనం ఆపాదించుకుని ఈ అమాయకుడు దుఃఖపడడం, నేను అడగడం... చాలా బావుంది.

ఈ విషయమే కదిలించినపుడు -

"ఏమో... ముదనష్టపు పిల్ల... తలెత్తుకోకుండా చేసింది. ఏం తక్కువ చేశామని?" అని పంచాంగం విప్పింది వసుంధర.

"ఏమో బావా! దానికేం కావాలని మేమెప్పుడూ ఆలోచించలేదేమో! నాకు ఎంతసేపూ డబ్బు సంపాదన, జాగ్రత్త పడడంతోనే సరిపోయింది. తల్లి చూసుకునేది అంతా. ఏమో... అందరు తల్లులూ అమ్మలు కాలేరేమో" తడి అంగవస్త్రం ముఖానికి అడ్డం పెట్టుకుని స్మశానం నించి రాగానే బావురుమన్న బావ గుర్తుకి వచ్చాడు.

ఏమిటీ ఉమ?! ఎవరికీ అర్థం కానిదా? మన మధ్యే ఉన్నా కొన్ని మనకనలు తెలియనివి ఉంటాయి. ఇన్నాళ్లు దాని గురించి ఆలోచించలేదు. ఇప్పుడు ఒప్పుకోక తప్పదేమో మరి.

"అదంతా నాకు తెలియదండీ! ఆమెతో నేను ఎక్కువ మాట్లాడేవాణ్ణి కాదు. చెబితే వినేవాణ్ణి. ఆవిడకు, ఈ ఇంట్లో మనుషులకు చాలా తేడా ఉంది సార్. ఎన్నోసార్లు నేను ఉద్యోగం వదిలి వెయ్యాలనుకున్నప్పుడు, ఇంట్లో కష్టాలు భరించలేక చచ్చిపోదామనుకున్నప్పుడు ఆమెగారే నన్ను ఆపారండీ! పరిస్థితుల్ని, మనుషుల బలహీనతలను చూసి నవ్వుకోవడం, ఆ తరువాత క్షమించడం ఆమె నేర్పారండీ. దాంతో నాకు కోపం, అర్థం లేని ఆవేశం తగ్గిపోయాయి సార్. మరీ చీప్ గా ప్రవర్తించేవాళ్లను చూస్తే జాలి వేస్తుంది అంతే! అటువంటి ఉమగారు చచ్చిపోతే నేను నా చేతుల మీదుగా ఇదంతా..." పెదవి బిగపట్టి దుఃఖం ఆపుకున్నాడతను.

అతని కళ్లల్లో నీళ్లు. కానీ, మనసు ఏడుస్తుందని అర్థమైంది నాకు.

“కొన్ని కళ్లతో చూడలేము, సాక్షిభూతాలుండవు. కానీ అనుభవం అవుతుంది” అని వేదాంతులు రాసేది ఇదిగో ఇల్లాంటిదే అయ్యుంటుంది.

నేను ఆలోచిస్తున్నాను - లక్ష్మణ్ కు కనబడిన ఉమ నాకు ఎప్పుడూ అలా కనబడలేదే ఎందుకని? నేను చూశానే కానీ పరిశీలించలేదా?!

కానీ, నాకు వెంటనే ఒక ఆలోచన వచ్చింది. ఇంత చనువున్న మనిషి ఆఖరి క్షణాల్లో లక్ష్మణ్ కు ఏం చెప్పి ఉండదా? అదే అడిగాను.

"లేదు సార్! ఆవిడ ఏం చెప్పలేదు. కనీసం తన బాధ కూడా బయటపడనివ్వలేదు. భలే మభ్యపెట్టారండీ అందర్నీ. బహుశ మేమందరం బాధపడడం ఇష్టంలేదేమో..."

ఇతడితో మాట్లాడి ప్రయోజనం లేదు. విషయం బయటకు రాదు. ఇతనికి ఉమ ఏం చేసినా గొప్పగానే ఉంటుంది.

"ఆ భర్త ఏమిటి లక్ష్మణ్? శవాన్ని పోలీసులకి అప్పగించి నిన్ను కాపలా పెట్టి వెళ్లడమేమిటసలు? కనీస మానవత్వం ఉండదూ?"

ఈ మాటతో లక్ష్మణ్ లోపలి మనిషి బయటికి రావాలి. కారణం - అతను అంతగా గౌరవించే మనిషి శవంగా మారేటప్పటికి అలా వదిలేసినవాణ్ణి భరించలేక నిజాలు మాట్లాడతాడు.

"తప్పులేదు సార్! అతని పరిస్థితిలో, అతని మనస్తత్వంలో అంతకన్న చేసేది ఏం లేదు."

మౌనంగా ఉండిపోయాను. "పడుకో లక్ష్మణ్ ఆలస్యమైంది" అంటూ లేచాను.

మర్నాడు ఒక్క క్షణం కూడా ఉండబుద్ధి కాలేదు ఆ ఇంట్లో. ఏమిటో గజిబిజిగా ఉంది మనసు. ఈ ఇంట్లో మనుషులకు, వాతావరణానికి దూరమైతే తప్ప బతకలేననిపించింది. నా ఇంట్లో నా భార్యాయోగం నన్ను వంటరివాణ్ణి చేసినా వంట కుర్రాడు, తోటమాలితో బోలెడు ప్రశాంతంగా ఉంటుంది. ఈ గోలలేవీ మమ్మల్ని అంటవు. ముఖ్యంగా ఉమను మర్చిపోవచ్చు.

కానీ ఇలా అనుకోవడం ఎంత పిచ్చితనమో తరవాత తెలిసింది నాకు.

3

మధ్యాహ్నానికి మా ఇంటికి నేను వచ్చేశాను.

మూడు రోజుల తరవాత కాబోలు సాయంత్రం టీ తాగుతున్నాను. అప్పటికే ఉమ పోయి 16 రోజులు దాటినట్లుంది.

"ఉన్నారండీ?" గేటు దగ్గర చప్పుడు చేస్తున్నారెవ్వరో. వాకిట్లోకి వచ్చాను. రామేశం గారు.

"రండి రండి" అని ఆహ్వానించాను.

"ఈ మధ్య వచ్చాను. మీరు లేరు. ఒక ఆట వేద్దామా?"

"ఆ! సలక్షణంగా" అంటూనే ఛెస్ బోర్డు, కాయిన్లు తెప్పించాను. అవన్నీ సర్దుతున్నారు. ఆయన వంకే చూస్తున్నాను నేను.

రామేశం గారి పరిచయం చాలా తమాషాగా జరిగింది నాకు.

"బాబుగారూ!" అని ఒక రోజు పొద్దున్నే పిలుపు వినపడింది. చూద్దును కదా - నీర్కావి పంచ, విభూది రేఖలు, పిలక, ఆజానుబాహుడైన మనిషి సాక్షాత్తు శివుడిలా ఉన్నాడు. చేతిలో పూలబుట్ట.

"ఏం కావాలి మీకు? రండి" అన్నాను.

"ఏం లేదు. ఇవాళ మా ఇంట్లో దేవీ పూజ. అదుగో ఆ నాలుగో ఇంట్లో వెనక షెడ్యూలో అద్దెకుంటున్నాము మేము. నా పేరు రామేశం అంటారు. మీ ఇంట్లో మందారపువ్వులు కోసుకువెళదామని వచ్చాను. అమ్మవారిని 'జపాకుసుమ భాసురాం' అన్నారు కదండీ అందుకని"

"దానికేమభ్యంతరం? సలక్షణముగా తీసుకువెళ్ళండి" అన్నాను. బుట్టనిండా పువ్వులు తీసుకుని - "అమ్మవారి ఆశీర్వాచనం మీకు ఎప్పుడూ ఉండాలి" అని చెప్పి వెళ్ళిపోయాడు.

ఆ తరవాత మరొకసారి నేనే రమ్మనమని ఆహ్వానించాను. మాటల సందర్భంలో ఆయనకు ఛెస్ ఆడడం వచ్చని తెలిసింది. అప్పటినించీ ఆయనే మా ఇంటికి అప్పుడప్పుడు వస్తూ ఉంటారు. ఏదో పత్రికల్లో వాటిల్లో మంత్రశాస్త్రం గురించి రాస్తూ ఉంటాడట. ఆయన, ఆయన భార్య ఇద్దరే కాబట్టి తృప్తిగా బతికేస్తున్నారు. పిల్లలు ఎక్కడో ఉద్యోగాల్లో ఉన్నారు.

నా పరిధిలోకి వచ్చేవారెవ్వరూ నాతో అతి చనువు తీసుకోనంతకాలం నేను మంచి స్నేహితుణ్ణి. కానీ ఇంట్లో ఆడదిక్కు ఉండదు కదా అని పనివాడి చేత అతిగా కాఫీలు తెప్పించుకోవడం, నేను లేకపోయినా నా ఇంట్లో జొరబడి పేపర్లు వగైరా చదివెయ్యడం, నా వస్తువులు వాడుకోవడం, లేకపోతే ఇంట్లో బాధ్యతలు తప్పించుకోడానికోసరం రోజులో ముప్పాతిక దినం మా ఇంట్లోనే పడివుండి మా ఇల్లు క్లబ్బుగా ఉపయోగించుకుని నాకు ప్రైవసీ లేకుండా చెయ్యడం - ఇవేవీ భరించను నేను. ఇటువంటి పరిచయస్థుల కన్న వంటరితనమే బాగుంటుంది నాకు. కానీ రామేశం గారు వీటిలో ఏ అలవాటూ లేనివాడు, టైమింగ్ మెయింటేన్ చేసేవాడు, తక్కువ మాట్లాడేవాడు. ఆయనకు కాఫీ అలవాటు లేదు కాబట్టి బాధే లేదు. ఎప్పుడన్నా నా బలవంతం మీద మజ్జిగ తీసుకునేవాడు. కానీ ఈయన కూడా నా రూల్సులో అతి ముఖ్యమైనదాన్ని అతిక్రమించాడు. కానీ దానివల్ల నాకు మరింత చేరువై అయ్యాడు.

నాకున్న నియమాల్లో అప్పు అడగకపోవడం, ఇవ్వకపోవడం ముఖ్యమైనది. ఎన్నో సుఖాలు కాదనుకుని అవసరాలను కూడా మానుకుని పైసా పైసా కూడబెట్టి దాచుకున్న డబ్బు చాలా సులభంగా అప్పు తీసుకునేవాళ్ళంటే భరించలేని కోపం నాకు. అలాగే నేను అడిగే పరిస్థితి నాకు రాకూడదనే పట్టుదల నాకు.

అటువంటి నన్ను రామేశం గారు భార్యను హాస్పిటల్ లో చూపించాలని నాలుగు వందల అప్పు అడిగాడు. నేను ఇరకాటాన పడ్డాను.

"మీరు సందేహించద్దు బాబుగారూ! మీ పరిచయాన్ని ఉపయోగించుకుంటున్నాననుకోకండి. 26 గంటల్లో మీ డబ్బు పూవుల్లో పెట్టి తెచ్చి ఇస్తాను" అన్నాడు.

ఇది మామూలు మాటే... తప్పనిసరై ఇచ్చాను ఆయనను నాలుగు తిట్టుకుని.

మర్నాడు లేదు.. మూడో నాడు ఆయన డబ్బు తీసుకుని వచ్చి ఇచ్చాడు... ఖంగు తిన్నాను. ఆయన కొడుకులు పంపించారా?! ఆ విషయమే అడిగాను.

"లేదు బాబుగారూ! రుణమంటే భయం నాకు. పునర్జన్మల మీద నమ్మకమున్నవాణ్ణి. ఈ రుణం నాకు జన్మబంధం నుంచి విముక్తినివ్వదు... తీసుకోండి" అన్నారు.

నేను మాట్లాడలేదు. ఆ తరవాత ఛెస్ ఆడేటప్పుడు ఆయన చేతికి ఉండే బంగారు ఉంగరం లేకపోవడం చూశాను. అప్పుడే కాదు, మరెప్పుడూ కనపడలేదది.

డబ్బెక్కడినుంచి వచ్చిందో నాకు అర్థమైంది. కానీ, నేనేం మాట్లాడలేదు.

ఇదుగో, మనకు నమ్మకమున్న ఉండకపోయినా ఈ విధి, కర్మ, రుణం, ఇవన్నీ నమ్మేవాళ్ళతో మనకి బోలెడంత సుఖం. మనకు సేవ చేసే 'కృష్ణార్పణం' అనుకుంటారు. వాళ్లకు మనమేమైనా చేస్తే రుణవిముక్తి అని అణాపైసలతో లెట్ట తేల్చేస్తారు.

అలాంటి ఛాందసుడు రామేశం గారు. అందుకే ఆయనతో స్నేహం కుదిరింది నాకు.

"ఏమయ్యారు మీరు? ఇరవై రోజులుగా అయిపు లేరు?" ఆటకట్టిస్తూ అన్నాడు.

"మా మేనకోడలు ఒక పిల్ల పోయిందండీ!"

"అయ్యో ఎంత పని జరిగింది? చెప్పరేమండీ మరి? ఎలా? ఎప్పుడు? మొన్న మధ్యే ఒక పిల్ల పెళ్లి జరిగినట్లుంది. ఇప్పుడు...?"

"ఆ పిల్లేనండీ పోయింది"

"శివ శివా! ఎలా జరిగిందండీ?"

ఆయన గొంతులో ఖంగారు, అప్యాయతా - వాటిల్లో నిజాయితీ ఉన్నాయి.

మామూలు పరిస్థితులు, ఆయన మరొక రకం వ్యక్తి అయితే డాక్టర్ సర్టిఫికేట్స్, హార్ట్ అటాక్ - ఇవీ చెప్పేవాణ్ణి. ఆ స్థితిలో ఎందుకో రామేశం గారితో అబద్ధం చెప్పలేకపోయాను. పైగా, ఆయన స్కాండల్ మాంగర్ కాదు. నిజాయితీపరుడు.

మెల్లిగా అక్షరం, అక్షరం ఆలోచించి చెప్పాను జరిగిన విషయం.

"అయ్యో పాపం! పిచ్చిపిల్ల. బతకలేక చచ్చిపోయి ఉంటుంది బాబుగారూ!"

ఒళ్ళు మండింది నాకు. ఎవర్ని చూసినా అదే మాట. బతకలేకపోవడమేమిటనలు నాన్నెన్స్! శుభ్రమైన తల్లి తండ్రి, బోలెడంత ఆస్తి, స్థితిపరుడు - హోదా గల మొగుడు, ఏది కావాలంటే అది తెచ్చిపెట్టే మనుషులు - ఏంగాదని చచ్చిపోవడానికి! ఏం తక్కువైందని?! అదే ఛదామదా బైటికి అనేశాను రామేశం గారితో.

"బాబుగారూ! మీ దృష్టిలో అత్యంత విలువైనవి ఆ అమ్మాయికి లెఖలో లేనివి కావచ్చు. ఇన్ని లౌకిక సుఖాలను వదులుకుని చచ్చిపోయిందంటే, ఆ బిడ్డ ఎంత బాధపడిపోయిందో? పసిపిల్ల అయినా చాలా తెలిసింది అయి ఉంటుంది"

నాకు మళ్ళీ కోపం వచ్చింది. పసిపిల్లట... చాలా తెలిసిందై ఉంటుందట. లక్షణ్ అదే మాట, ఏమీ తెలియని ఈ పిలక శాస్త్రులు అదే మాట. నా మేనకోడలు సుఖంగా కాలేజీకి వెళుతూ హాయిగా చదువుకుంటున్న పిల్లకు అనవసరమైన గొప్పతనాలు, లేనిపోని త్యాగాలు ఆపాదిస్తారేమిటి?

"ఏమీ కాదు! ఒళ్ళు పొగరుతో చచ్చిపోయింటుంది" కసిగా అన్నాను.

"బాబుగారూ!" కుర్చీ ఒక్కసారి తోసి నిలబడుతూ అన్నారాయన. ఆయన మొహంలో అంత కోపం ఈ నా రెండేళ్ళ పరిచయంలోనూ చూడలేదు.

"ఏం మాట్లాడుతున్నారు మీరు? ఆత్మగౌరవానికి దెబ్బ తగిలినప్పుడు ప్రతిఒక్కటి గరికపోచ కన్నా విలువలేనిదిగా కనపడుతుంది. నీకు తెలుసా బాబుగారూ.... ఆటలాంటి పరిస్థితిలో మనం ఏం చేస్తున్నామో మరొకరికి అర్థం కాదు. నేనెవరో తెలుసా? ఒకప్పుడు ఐ.ఎ.ఎస్ ఆఫీసర్ని. కేవలం ఒక కేంద్రమంత్రితో వచ్చిన తగవుతో ఆ క్షణాన రిజైన్ చేసేశాను. కారణం? నన్ను ఒక నేరానికి సాక్ష్యాధారం లేకుండా చెయ్యడం కోసరం పైలు మూయించెయ్యమన్నారు. అది భయంకరమైన నేరం. దేశపు ఆర్థిక, నైతిక వ్యవస్థలనే కూల్చివేసే నేరం. నేను ఉద్యోగం చేసే నా గవర్నమెంటు అనే యంత్రాంగంలో ఒక ముఖ్యమైన తుప్పు మేకు మూలంగా దేశమే, దేశ క్షేమమే కదిలిపోవడం భరించలేని నేను ఆయన నేరం బయటపెట్టి రిజైన్ ఇచ్చాను. నా జీతం ఆ కాలంలోనే రెండు వేలు. ఈ మీ లెక్కల ప్రకారం 6-7 వేల జీతం ఉండి ఉద్యోగం చేసుకుని ఉండచ్చు. కానీ ఎదురు తిరిగానని ఆ మంత్రి గారు నన్ను నానా బాధలూ పెడతాడనీ తెలుసు. నా దేశం కోసం ఎదురు తిరిగిన నన్ను ప్రభుత్వానికి ద్రోహం చేసినవాడిగా జమకట్టింది ప్రభుత్వం. ఆశ్చర్యం కదూ? అందుకే స్వతంత్రుడిగా వచ్చేశాను. ఆ తరవాత నేను పడ్డ ఆర్థిక న్యూనత మీకు తెలియదు. అయినా ఎంత దుఃఖంలోనూ, కష్టంలోనూ కూడా నేను చేసిన పని తప్పని నా కంఠం మీద కత్తి పెట్టినా ఒప్పుకోను. నా ఆత్మగౌరవం ముందు ఆ ఉద్యోగం త్యణప్రాయం"

కాలరుద్రుడిలా ఉన్నాడాయన. కళ్ళు ఎర్రబడిపోయినాయి. అవాక్యైపోయాను నేను. ఏం మనిషి ఈయన? ఏనాడూ ఈ విషయం చెప్పలేదు నాకు. ఆయన చదువు ముందు, హోదా ముందు నేనెంత! నా కళ్ళల్లో భీతి, ఆశ్చర్యం ఆయన గమనించినట్లున్నారు - కొంచెం చల్లబడ్డారు.

"కాబట్టి బాబుగారూ.... సులభంగా మాటలు అనెయ్యకండి. అడ్జెస్ట్ అయిపోయి ఉండచ్చు, గాడెక్కి ఎదురు తిరుగుతారు - లాంటి మాటలన్నీ ఒడ్డున ఉన్నవాళ్ళనేవి"

నేనేం మాట్లాడలేకపోయాను. ఏనాడూ నేను పరిశీలించినంత మేరలో ఉమలో ఆత్మగౌరవం బయటపడటం చూడలేదు. ఇంకా రమ కాస్త కజ్జాకోరుది. అనుకున్నవి అయ్యేదాకా నిద్రపోయేది కాదు. కానీ మరి ఉమ చేసింది ఈ పని?

ఛెస్ బోర్డునే తీక్షణంగా చూస్తున్నారు రామేశం గారు.

"ఇవ్వాల్టికి ఎన్నో రోజు?"

"పదహారు"

ఏదో లెక్కలు కట్టారు.

"అమ్మాయి పోయిన తిథి?" మళ్ళీ ఆయనే లెక్క కట్టారు. ఆలోచించారు. వేళ్ళు చాపారు. ముడిచారు. నేను ఆశ్చర్యంగా చూస్తున్నాను. ఏమిటి మనిషి?

"జాతకరీత్యా అమ్మాయికి మారకం రోజులే బాబూ! కాస్త ముందుగా ఈ జాతకం తెలిసినా ఈ ప్రయత్నం తప్పించగలిగేవాళ్ళమేమో! కానీ? విధి!" రెండుచేతులూ కట్టుకుని కళ్ళజోడు నుంచి సూటిగా చూస్తూ అన్నారు ఆయన.

నాకు మతిపోయింది. ఏమిటి ఈయన ఉద్దేశ్యం? మృత్యువుని తప్పిద్దామనా? అసలు ఆ మాటేమిటి? కొంపదీసి ఈయన పిచ్చివాడు కాదుకదా? ఏముందీ! ఇంటలెక్చువల్ కెపాసిటీలు, పనికిరాని పరిజ్ఞానాలు ఎక్కువైనా పిచ్చివాళ్లే అవుతారు. వాళ్ళకి వాళ్ళు ఉపయోగించరు. మరొకరికి బాధ కలిగిస్తారు. కానీ కాసేపు ఈ అహంభావితో ఆడుకోవాలనిపించింది.

"ఏం చేసేవారు రామేశం గారూ ముందుగా తెలిస్తే?"

మెల్లిగా తలెత్తి సూటిగా చూశారు ఆయన.

"ఈ మృత్యుఘడియలు తప్పించగలిగేవాళ్ళమేమో! అంతా ఆ తల్లి దయ ఉంటే... ఆ తరవాత పద్దెనిమిదేళ్లు ధోకా లేకుండా బతికేది "

నాకు అరికాలు మంట నెత్తికి వచ్చింది.

"ఎలా?" కోపం అణచుకుంటూ వ్యంగ్యంగా అడిగాను.

"ఎలా అంటే... ఆ ఆ సమయాల్లో సరిగ్గా లేని గ్రహాలకు శాంతి చేసి దేవిని ప్రసన్నురాలిని చేసుకుని ఆ కృపతో ఆపగలిగేవాళ్ళమేమో కానీ కాలేదుగా.. " ఆ గొంతులో నిస్పృహ.

సందేహం లేదు. ఈయనకు పిచ్చున్నా ఉండాలి లేదా నేను పిచ్చివెధవలాగా కనబడన్నా ఉండాలి.

అయినా నేను వదలదలుచుకోలేదు.

(కొనసాగింపు వచ్చేనెలలో)

Post your comments